

Provinciale Staten van Zeeland
t.a.v de voorzitter
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Concretiseringsbesluiten Uitvoeringsagenda cultuur en erfgoed 2025 - 2032	591197		

Middelburg, 17 december 2024

Geachte voorzitter,

Op 19 november jl. hebben wij de Uitvoeringsagenda Cultuur en Erfgoed 2025-2032 vastgesteld en met u gedeeld. In de begeleidende brief werd aangegeven dat er enkele veranderopgaven zijn. Het gaat specifiek om:

1. De concretisering van ondersteuning cultuur en erfgoed
2. De ombuiging binnen de begroting
3. Voornemen tot beëindigen subsidies kunsten en deel van de subsidies cultuureducatie per 2026 ten behoeve van de nieuwe subsidieregeling die op moment uitgewerkt wordt.

Via deze brief lichten we drie concretiseringsbesluiten toe.

Ondersteuning cultuur en erfgoed

Er zijn in Zeeland meerdere organisaties die momenteel ondersteuningstaken uitvoeren op het gebied van cultuur en erfgoed, waarbij de Provincie Zeeland de grootste subsidieverstrekker is. Dit zijn de Zeeuwse Bibliotheek (ZB), Erfgoed Zeeland, Centrum Beeldende Kunst en Vormgeving Zeeland (CBK) en Cultuurkwadraat. In het kort richt Erfgoed Zeeland zich op gebouwd & immaterieel erfgoed en erfgoedparticipatie, CBK op beeldende kunst, vormgeving en architectuur, Cultuurkwadraat op cultuureducatie en -participatie en de ZB op bibliotheekwerk en talentontwikkeling. De afgelopen jaren zijn op de verschillende taakvelden in het cultuur- en erfgoedveld meerdere onderzoeken uitgevoerd die roepen om versterking, verbinding, vernieuwing en samenwerking in de sector. Dat vraagt om een overkoepelende blik die de verschillende ontwikkelingen en kansen overziet, aanjaagt, stimuleert en ondersteunt, zonder zelf direct uit te voeren en de kracht laat bij de vele organisaties en verenigingen die Zeeland rijk is.

De ZB voert een aantal provinciale taken uit op het gebied van talentontwikkeling, educatie en cultuur. Door de beleidskeuze om ondersteuning meer centraal vorm te geven, wordt nu voorgesteld onderdelen van deze taken over te hevelen naar Cultuurkwadraat, als aangewezen organisatie voor ondersteuning van de sector.

Bij Erfgoed Zeeland en CBK is er geen eenvoudige knip te maken, waardoor in de komende periode een aantal zaken verder in kaart gebracht en gespecificeerd worden. Dit gebeurt in overleg met de betrokken organisaties. Eind februari moet er een duidelijk beeld zijn over:

- De exacte taken die naar Cultuurkwadraat overgeheveld moeten worden;
- De exacte (subsidie)bedragen die gemoeid zijn met die taken;
- De personele consequenties;
- De nodige vervolgstappen per organisatie.

Het is van belang dat het een gezamenlijk proces betreft, met ruimte voor maatwerk per organisatie, aangezien de aard en omvang van de consequenties van deze exercitie per organisatie verschilt.

Ombuiging

De uitvoeringsagenda cultuur en erfgoed bevat ambities die niet geheel bekostigd kunnen worden uit de bestaande middelen (structureel noch incidenteel). Om deze ambities waar te maken zonder nieuwe middelen, is een ombuiging binnen de begroting noodzakelijk. We hebben € 1 miljoen nodig voor de volgende zaken: ophoging voor cultuur- en erfgoedakkoord met gemeenten, makersregeling, ondersteuning (vrijwilligers)platform, talentontwikkeling en matching Rijksfondsen.

In de uitvoeringsagenda is al aangegeven dat we de voorkeur hebben voor één grote ombuiging in plaats van een kaasschaafmethode. Omdat er binnen de begroting weinig "vrije" budgetten zijn, zal de ombuiging uit subsidies moeten komen. Dit betekent dat er subsidie wordt weggehaald om in andere onderdelen van het cultuurveld te investeren. Met de kaasschaafmethode, waarbij alle organisaties gekort worden, is het onvoldoende helder of we het doelbedrag halen en wordt het risico gelopen op een instabiele sector vanwege de stijgende kosten en de onduidelijkheid over het BTW tarief. We kiezen er om die reden voor om bij één organisatie een bezuiniging door te voeren. Het voorstel is om het voorgenomen besluit te nemen om de genoemde ombuiging vanaf 2026 te zoeken in de integrale kostensubsidie aan de ZB.

De reden voor de keuze voor de ZB voor de voorgenomen bezuiniging van € 1 miljoen is dat we bij de ZB ontwikkelingen zien die kunnen leiden tot een besparing. Een in 2024 uitgevoerde Benchmark over het bibliotheekwerk in Zeeland, is de eerste reden dat we voor de gezochte ombuiging binnen de begroting in gesprek willen gaan met de ZB. Uit de benchmark blijkt dat we, ook als we rekening houden met de taken die de ZB extra heeft ten opzichte van andere POI's, relatief veel betalen per inwoner voor deze functie. Daarnaast willen we graag het gesprek aangaan met de ZB over de invulling van de taken van de wetenschappelijke- en erfgoedbibliotheek/plusfunctie. Tot slot worden er veranderingen verwacht door de aanpassing van de Wet stelsel openbare bibliotheken. De gemeenten en provincies krijgen een zorgplicht, waarbij de provincie ook interbestuurlijk toezicht op de gemeenten als taak krijgt. Voor invulling van deze zorgplicht en het interbestuurlijk toezicht kan het belangrijk zijn om de taken van gemeenten en de taak van de provincie opnieuw af te stemmen met mogelijk een herijking van provinciale taken voor de POI tot gevolg. De wet biedt de mogelijkheid tot meer maatwerk per provincie. We verwachten dat door deze ontwikkelingen een bezuiniging van in ieder geval € 1 miljoen haalbaar is. Dit zal gefaseerd worden gerealiseerd, in overleg met de ZB. We hebben dit reeds in een bestuurlijk overleg aan hen medegedeeld. Zij krijgen tot en met 31 januari 2025 de tijd een zienswijze in te dienen. Uiterlijk 25 maart volgt een formeel besluit.

Voornemen tot beëindigen subsidies kunsten en deel cultuureducatie

Het besluit tot voornemen beëindiging subsidierelatie met acht organisaties is in twee categorieën te verdelen:

- a) Subsidie aan kunstenorganisaties
- b) Wijziging beleid cultuureducatie

De middelen die vrij komen door het beëindigen van deze subsidierelaties worden toegevoegd aan het budget voor de subsidieregeling 'meerjarige ondersteuning kunsten en festivals', die nog in ontwikkeling is.

Ad a) Subsidie aan kunstenorganisaties

Onderstaande organisaties ontvangen nu subsidie als kunstenorganisaties en vallen onder de reikwijdte van de nieuw op te zetten meerjarige subsidieregeling.

- Muziekpodium Zeeland
- Film by the Sea
- Het Zeeuws Orkest
- Theaterproductiehuis Zeeland
- Vestrock

Ad b) Wijziging beleid cultuureducatie

Op pagina pag. 41 in de Uitvoeringsagenda staat: "Provincie Zeeland ondersteunt geen losse educatieactiviteiten en -projecten meer voor scholen." Dit komt o.a. voort uit de keuze om de inzet meer te focussen op de ondersteuning en de organisatiestructuren rondom cultuureducatie. De

wijzigingen in bereik van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit spelen ook een rol. Dit betreft de volgende organisaties:

- Kamerorkest Ty
- Kunstcrew XXL
- Theaterloods B

Met alle acht organisaties zijn gesprekken gevoerd in aanloop naar het voorgenomen besluit. Zij krijgen tot en met 31 januari 2025 de tijd een zienswijze in te dienen. Vervolgens wordt uiterlijk 25 maart een beëindigingsbesluit genomen. In de tijd daartussen wordt de nieuwe subsidieregeling gepubliceerd.

Proces

Het gehele proces kent vele stappen en is al gestart begin 2024. Zo is in de subsidiebeschikkingen 2024 opgenomen dat dit het laatste jaar van de huidige provinciale cultuurperiode is en dat ze geïnformeerd worden over eventuele consequenties. Daarna is het Koersdocument door uw Staten vastgesteld en is er een participatiebijeenkomst met stakeholders geweest. Na de vaststelling van de Uitvoeringsagenda Cultuur en Erfgoed 2025-2032 zijn individuele gesprekken met instellingen gevoerd. Tot slot hebben we de bovenstaande concretiseringsbesluiten genomen en gecommuniceerd. In de aanloop naar 2026 blijven we in gesprek met betrokken partijen.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

H.M. de Jonge
Voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.